

Partiernas svar på pensionärsorganisationernas frågor om boende och äldreomsorg i Lidingö

SPF Seniorerna Lidingöskeppet och PRO Lidingö har ställt tio frågor till de partier som är representerade i kommunfullmäktige. Nedan redovisar vi deras svar. Svaren kommer vi att följa upp vid en utfrågning av partierna i Ansgarskyrkan tisdagen den 25 augusti mellan 14.00 och 16.00.

A. Boendet

1. Vill ert parti planera för att det ska kunna byggas fler tillgängliga bostäder och då inte minst fler seniorbostäder?

M	LP	SD	KD	L	C	S	MP	V
ja	nej	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja

Partiernas kommentarer:

M Vi ser positivt på en försiktig utbyggnad av bostäder på Lidingö som även passar seniorer

LP Vi menar att behoven är väl tillgodosedda genom de boenden som finns, 480 lägenheter, och de som planeras, 330 lägenheter

SD Ja, definitivt senior/trygghetsboenden då det beräknas bli fler äldre på ön.

KD Vi vill prioritera fler trygghets- och seniorboenden så att äldre kan bo tryggt och självständigt längre

L Vi har länge drivit kravet på fler seniorbostäder/trygghetsbostäder. Vi tycker att sådana bostäder ska ligga centrumnära så att man kan leva så självständigt som möjligt. Men vi tycker också att det är bra med fler tillgängliga bostäder

C Lidingö har en åldrande befolkning och vi behöver säkerställa att ingen blir "fånge i sitt hem", dvs bor på en plats där det är svårt att komma in och ut eller att nå hela sin bostad.

S Bygg! Hyresrätter runt centrum och Stockholmsvägen. Utveckla närcentra t.ex. Rudboda. Bygga på en eller två våningar på befintliga hus för att skapa möjligheter till hiss. Tor 2 ska byggas

MP Behovet av boende för äldre, både i form av biståndsbedömda äldreboende och ordinära seniorbostäder kommer att öka och Lidingö Stad måste planera för detta. Många vill inte bo kvar i villor och radhus

V Lidingö behöver fler hyresrätter och tillgängliga bostäder. Vi vill att kommunen aktivt planerar för detta och då också fler seniorbostäder

2. Är ert parti berett att tilldela kommunal mark för uppförande av attraktiva seniorbostäder av varierande storlek med såväl hyresrätter som bostadsrätter med sociala miljöer både inomhus och utomhus och på så sätt skapa ett ”Seniorkvarter”?

M	LP	SD	KD	L	C	S	MP	V
ja	nej	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja

Partiernas kommentarer

M Mark kan säljas för exploatering om idé och omfattning är förenligt med stadens översiktsplan

LP En kommun kan inte skänka eller rabattera bort stadens egendom (mark). Det gör inte heller Lidingö stad (se även fråga 1)

SD ser gärna att det byggs senior/trygghetsboenden på marken mellan Källängens skola och Dalängen, där det nu är en hemsk slyskog. Gärna kombinerat med ett flexibelt gruppboende, samlingslokaler

KD vill möjliggöra attraktiva seniorkvarter med trygghet, gemenskap och valfrihet

L Vi har länge drivit kravet på seniorboende med hyresrätt och vi är beredda att använda kommunal mark för detta. Men vi välkomnar också bostadsrätter

C När det väl blir svårt att förflytta sig så måste allt som behövs för en värdig och trygg vardag finnas nära; mötesplatser och sociala aktiviteter såväl inomhus som utomhus

S Viktigt: Nära till service och kollektivtrafik. Utveckla tillsammans med pensionärsorg om det ska vara ”seniorkvarter” eller inte. Seniorbostäder ska vara funktionella och attraktiva.

MP Inte vilken kommunal mark som helst. Lidingös naturområden är viktiga och i första hand bör alternativ sökas som inte tar naturområden i anspråk. Om efterfrågan på ”seniorkvarter” är tillräckligt stor är det viktigt att försöka möta den efterfrågan

V Vi stöder att kommunal mark används för seniorboenden med hyresrätter och sociala miljöer som motverkar ensamhet

3. På vilka sätt vill ert parti underlätta flyttkedjor?

M Rådgivning om bostadsplanering och flytt via stadens seniorcoacher och de nya välfärdsrådgivarna

LP staden jobbar redan idag med s.k. bostadslotsar och vi tittar även över en struktur för att underlätta flytt för äldre genom en tydlig information till seniorer om att man måste tänka på att man tidigt bör planera för sin framtid när det gäller boendet, för att inte bli sittande kvar i en bostad som inte är lämpad för äldre, t.ex. saknar hiss.

SD En samordnare och en digital bostadssajt för Lidingö

KD Vi vill skapa fler senior- och trygghetsboenden samt verka för bättre flyttkedjor och lägre trösklar för äldre att byta bostad

L Ökad tillgång på seniorbostäder och ett något ökat bostadsbyggande kommer att möjliggöra flyttkedjor. Staden bör också medverka till och underlätta för äldre att flytta

C Vi vill införa en boendelots som hjälper till att bedöma när man bör flytta från sin bostad till ett trygghetsboende, som inte ska vara biståndsbedömt, och vidare till vård och omsorgsboende. Staden ska inte hålla emot när någon önskar flytta

S Lidingöbornas långsiktiga behov måste inventeras och byggandet anpassas därefter. Som anges i svar nr ett är en förutsättning att byggandet tar fart, så att de seniorer som vill flytta har valfrihet att välja ett passande boende. Vi vill utveckla blandade bostadsformer i våra närcentra. Bygga på och bygga nytt. Många vill bo kvar i sina närområden.

MP Den nuvarande principen om att man ska bo kvar hemma så länge som möjligt ska ersättas med att man ska kunna bo kvar så länge man önskar. Attraktiva seniorbostäder och välskötta och trevliga biståndsprovade äldreboenden och vård- och omsorgsboenden är viktiga för att flyttkedjan ska röra sig av egen kraft, dvs drivas av Lidingöbornas önskemål om sitt eget boende.

V Vi vill att kommunen planerar för seniorboenden nära service och kollektivtrafik, underlättar byte från villa till mindre bostad och säkerställer att hyresrätter finns tillgängliga i nyproduktion.

4. Är ert parti berett att återinföra möjlighet att få förtur till stadens seniorbostäder?

M	LP	SD	KD	L	C	S	MP	V
nej	nej	ja	ja	ja	ja		utredas	ja

Partiernas kommentarer

M Samma kö för alla

LP Vid behov av förtur till visst boende sker det via sedvanlig biståndsbedömning. Staden erbjuder biståndsbedömda boenden och vi har ett fungerande kösystem för seniorboenden.

SD För Lidingöbor – ja

KD Förtur kan hjälpa äldre till ett tryggare boende och samtidigt förbättra flyttkedjorna

L Vi är beredda att pröva detta men vi anser att frågan bör utredas för att belysa konsekvenserna innan slutligt beslut tas

C Det behöver finnas en medicinsk förtur

S Menar ni att rätten till en seniorbostad ska vara biståndsbedömt? Eller ömmande fall? Frågan är relevant men vi behöver veta mer om hur det är tänkt att det ska utföras

MP Vi är beredda att diskutera frågan men vill inte lämna ett definitivt svar utan att innehållet i förtur diskuterats i detalj. Vi kan mycket väl föreställa oss att medicinska behov kan vara en orsak till förtur

V Förtur till seniorbostäder är nödvändigt för att möjliggöra för äldre med begränsad ekonomi och som fått svårt att klara trappor att få en bra och tillgänglig bostad

B. Äldreomsorgen

1. Hur vill ditt parti ge hemtjänsten förutsättningar att hinna med att vara lyhörd och ha den flexibilitet som krävs för att för att varje dag möta den äldre personens behov och utveckla en relation som ger trygghet?

M Tillräckliga resurser för att utföra sitt uppdrag, fortsatt språkutbildning på arbetstid

LP Vi vill att både de som utför hemtjänsten och kunden inte ska känna sig stressande, det ska finnas en flexibilitet i omvårdnaden. Staden följer upp hemtjänsten genom dialoger och bidrar på så sätt till en positiv utveckling. För oss är trygghet och omsorg viktiga begrepp. Vi arbetar kontinuerligt för att det också ska bli en verklighet för alla våra äldre på ön.

SD Höja statusen för hemtjänstpersonal och då förhoppningsvis få in fler kvinnor i personalen. Det är en önskan att personalen har sina fasta kunder och kan planera jobbet ihop med dem och ledning. Ny personal bör alltid introduceras av personal som brukar vara hos kunden. Ingen hemtjänstkund ska uppleva att personalen är stressad.

KD Vi vill stärka kontinuiteten i hemtjänsten så att äldre möter färre personer och får mer tid, trygghet och inflytande

L Viktigt med tillräckliga resurser och välutbildad personal. Vi vill att de olika hemtjänsterna ska informera om sin verksamhet på ett tydligare sätt, t ex om utbildningsnivå, så att det blir lättare att välja en bra verksamhet

C Vi vill decentralisera hemtjänsten igen. Alla medarbetare ska inte utgå från Lidingö stadshus utan vi skapar antal hubbar på ön där personalen arbetar med brukare inom sitt område. Vi är emot all form av minutstyrning.

S Mer personal, högre lön, bättre arbetsvillkor, vidareutveckling, kompetens, bättre förutsättningar (tid). Hemtjänsten arbetare under stressande förhållanden.

MP har vid flera tillfällen verkat för att modellen ”Fri Tid” som tillämpas i bl a Västervik ska prövas och utvärderas, något som styret avslagit. Modellen innebär att den detaljerade tidsstyrningen tas bort och att hemtjänstpersonal och hemtjänsttagaren tillsammans får besluta om vad som ska göras vid det enskilda tillfället

V Vi vill ge personalen mer tid per besök och möjlighet att bygga kontinuerliga relationer. Det kräver tillräcklig bemanning och rimliga arbetsvillkor.

2. Är ert parti berett att verka för att riktlinjerna för omsorgsbedömningen blir generösare så att trenden med att allt färre får insatser bryts?

M	LP	SD	KD	L	C	S	MP	V
nej	ja	ja	ja	ja	ja	ja	utredas	ja

Partiernas kommentarer

M Riktlinjerna är och ska vara ändamålsenliga och följa likabehandlingsprinciperna

LP Vi håller inte med om påståendet. Redan idag ökar antalet hemtjänsttimmar till våra kunder utan att antalet kunder ökar, vilket i praktiken innebär att varje kund kan få mer tid.

SD Detta är verkligen ett område som det inte får snålas med. Självklart för oss i SD Lidingö att de äldre som har byggt och bidragit till vårt samhälle, förtjänar en ålderdom med guldkant

KD Äldre ska få stöd i tid och inte behöva vänta tills behoven blivit akuta

L Ja, vi ser med oro på att den s k kvarboendep principen förefaller leda till att allt färre får plats på vård- och omsorgsboenden. Vi vill motverka den utvecklingen

C Ja, vi ser att det är nödvändigt att bli mer generösa i bedömningen. Vi tror att medicinsk förtur hjälper till att råda bot på problemet

S Absolut. Riktlinjer ska utgå från den enskilde. Förvaltningen måste få det uppdraget och rätt förutsättningar, av politikerna. Ingen annan kan bestämma vilka behov individen har. Större flexibilitet

MP vill verka för att omsorg ges efter behov. Bedömningen måste göras i nära samförstånd med biståndstagaren och anhöriga. Orsaken till trenden att färre får insatser måste klarläggas och om det är minskad generositet så ska bedömningen bli generösare

V Trenden att allt färre beviljas insatser är oroande. Riktlinjerna måste bli generösare och utgå från den enskildes faktiska behov

3. Är ert parti berett att verka för att riktlinjerna för äldreomsorgen ses över så att större hänsyn tas till de anhörigas behov när det gäller frågan om beviljande av plats i särskilt boende när de anhöriga svarar för merparten av omsorgen?

M	LP	SD	KD	L	C	S	MP	V
nej	ja	ja	ja	ja	ja	ja		ja

Partiernas kommentarer

M Särskilt boende beviljas enligt gällande riktlinjer och utgår då främst från den sökandes behov

LP Vi är beredda att se över riktlinjerna om så bedöms motiverat. Samtidigt måste det vara den äldres omsorgsbehov som styr, inte de anhörigas behov.

SD Anhöriga är ju i regel de som också arbetar och bidrar till skatteintäkter och fortsatt utveckling av samhället och de behöver kunna lita på att deras äldre anhöriga får det stöd de behöver från äldreomsorgen

KD Anhörigas ansvar och situation måste väga tyngre vid beslut om särskilt boende.

L Ja, vi tycker att en översyn är befogad

C Ja, placeringar långt utanför kommunen är varken bra för brukaren eller för anhöriga.

S Lidingös äldreomsorg ska hålla hög kvalitet och utgå från individuella behov och rätten till självbestämmande. Den som behöver vård och omsorg ska mötas av samordnade insatser med hög personlig kontinuitet

MP Beviljande av plats i särskilt boende ska inte grundas på anhörigas insatser utan på den äldres behov. Staden ska inte kunna peka på anhöriga som en resurs.

V Ja, idag läggs för tungt ansvar på anhöriga, ofta en make/maka som själv är gammal och där mer hemtjänst inte är en adekvat hjälp

4. Vad vill ert parti göra för att förstärka den medicinska kompetensen och säkerheten på vård- och omsorgsboendena på ön?

M Säkerställa närhet och inställetid för läkare. Se över samarbetet och rutiner med primärvården

LP Vår MAS gör idag ett fantastiskt arbete med att öka kompetens och säkerheten inom vård och omsorgsboenden på ön. Detta viktiga arbete kommer att fortsätta.

SD Masen gör ett bra arbete på ön, men det behövs fler kontroller. Kanske skulle personalen rapportera insatser till Mas eller liknande, när de utförts och inte bara avvikelserrapporter när något gått fel

KD Vi vill stärka den medicinska kompetensen med fler sjuksköterskor, bättre läkarsamverkan och ökad kontinuitet

L Ja, vi har i flera budgetar föreslagit att pengarna till vård- och omsorgsboendena ska höjas bl a med argumentet att den medicinska kompetensen behöver höjas

C Centerpartiet vill stärka upp med undersköterskor som ska utgöra 50% av arbetskraften.

S Öka antalet läkare. I och med att vi har allt fler multisjuka människor krävs det att läkare behöver ha en tydligare roll och vara mer på plats. Vi måste ändra på systemet och sluta ha en läkare som per telefon ger råd utan att ha träffat patienten. Rättsosäkert

MP Det ska finnas snabbt tillgänglig sjuksköterska dygnet runt och majoriteten av personalen ska ha undersköterskeutbildning. Det är viktigt att det finns tillgång till personal som inte har medicinska uppgifter så att inte de med medicinskt ansvar och kompetens låses upp i andra uppgifter. De som behöver får undervisning och träning i språket

V Vi vill stärka den medicinska kompetensen på boendena genom krav på fler sjuksköterskor som har en arbetsledande roll och i regionen att läkarresurserna ökar.

5. Är ert parti berett att öka antalet platser ökar i dagverksamheten så att fler kan få tillgång till denna insats och fler anhöriga få avlastning?

M	LP	SD	KD	L	C	S	MP	V
ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja

Partiernas kommentarer

M Dagverksamheten är en väsentlig del i arbetet för psykiskt välbefinnande och för att motverka ofrivillig ensamhet

LP Naturligtvis ser vi till att alla som vill ha dagverksamhet ska få delta i dagverksamhet

SD Dagverksamheten är jätteviktig för gemenskap och att få känna sig behövd, så SD Lidingö vill verkligen att det utökas

KD Dagverksamhet skapar trygghet, gemenskap och viktig avlastning för anhöriga

L Ja, vi vill öka antalet platser. I vårt budgetförslag för 2026 avsatte vi pengar för fler platser

C Ja, det ger utveckling, mening eller i alla fall ett sammanhang för personen i fråga och avlastning för anhöriga

S Detta är en förutsättning om seniorer ska bo kvar hemma. Utöka antalet inom dagverksamheten och placera dem i våra närområden så att man kan kanske träffa sina gamla grannar. Skapar trygghet

MP Dagverksamheten är viktig framför allt för de äldre vars isolering bryts och få tillgång till meningsfulla aktiviteter och sociala kontakter. Att det blir en avlastning för anhöriga är en positiv bieffekt.

V Dagverksamhet är kostnadseffektivt och förebygger isolering. Fler platser gynnar både den äldre och avlastar anhöriga

6. Många av våra medlemmar saknar ett hospice på ön. Vill ditt parti påverka Region Stockholm och skapa bra förutsättningar för en återetablering av ett hospice i Lidingö?

M	LP	SD	KD	L	C	S	MP	V
ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja

Partiernas kommentarer

M Människor i livets slutskede förtjänar vård med värdighet, trygghet och hög kvalitet nära hemmet. Vi kommer därför att fortsätta påverka Region Stockholm för att skapa bättre förutsättningar för att åter få denna viktiga verksamhet till Lidingö.

LP Hospice är en väldigt viktig fråga för oss, även om ansvaret ligger på Region Stockholm. Lidingöpartiet gick i bräschen förra gången hospice var hotat och tänker göra det igen.

SD Lidingö svarar definitivt ja på den frågan, men med det styret som är nu i Regionen är det verkligen inte en dans på rosor

KD vill verka för att ett hospice åter etableras på Lidingö i dialog med Region Stockholm

L Vi ser gärna ett hospice på Lidingö och för gärna diskussioner med våra företrädare i regionen om det är möjligt att ha ett sådant på Lidingö

C Marknadens förutsättningar gjorde att hospice lades ner på Lidingö. Vi är beredda att sänka hyran för hyresgäster som erbjuder palliativ vård för att locka hit en aktör

S Vi har fortsatt dialog med regionen kring detta och vår ambition är att det ska bli verklighet. Oavsett styre i regionen verkar det som om Lidingös upptagningsområde är för litet för verksamheten.

MP Det som krävs för full politisk kontroll över placering och omfattning är att hospice drivs i regionens regi. Vi är beredda att föra diskussioner om både detta och privata lösningar ånyo

V Ett hospice på Lidingö skulle ge en värdig vård i livets slutskede nära hemmet. Vi vill att kommunen aktivt driver frågan mot Region Stockholm